

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

Norme za industrijske proizvode

Minivodič za poslovnu zajednicu

EU CARDS projekt

BIZimpact

Poboljšavanje informiranosti
hrvatske poslovne zajednice

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva | www.mingorp.hr

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo | www.hamag.hr

Hrvatska gospodarska komora | www.hgk.hr

Hrvatska obrtnička komora | www.hok.hr

Hrvatska udruga poslodavaca | www.hup.hr

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

Norme za industrijske proizvode

Minivodič za poslovnu zajednicu

HZN

Hrvatski zavod za norme
Croatian Standards Institute

EU CARDS projekt

BIZimpact

Poboljšavanje informiranosti
hrvatske poslovne zajednice

PREDGOVOR

U procesu pridruživanja Europskoj uniji Republika Hrvatska provodi promjene zakona i propisa koje će znatno utjecati na poslovnu zajednicu. Te su promjene nužne kako bi hrvatske tvrtke zadovoljile standarde Europske unije i bile konkurentne kako na tržištu EU-a tako i na globalnom tržištu.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva svjesno je da zakonske promjene mogu stvoriti poteškoće hrvatskim tvrtkama i da im treba stalno davati pravodobne informacije kako bi uskladile poslovanje s novim propisima i normama. Uz to, nova pravila donose tvrtkama dodatne troškove u pogledu vremena, opreme i zaposlenika.

Svjesni smo i specifične situacije u kojoj se nalaze naši mali i srednji poduzetnici, koji čine gotovo 99% ukupnog poslovnog sektora. Za razliku od velikih tvrtki, oni uglavnom nemaju zaposlenike specijalizirane za praćenje promjena zakona i propisa.

Kako bi pomoglo malim i srednjim poduzetnicima da svoje poslovanje usklade sa zakonskim promjenama, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva pripremio je, uz potporu projekta *BIZimpact*, koji se financira sredstvima Europske unije, niz minivodiča za sljedeća zakonska područja:

- Javna nabava
- Norme za industrijske proizvode
- Prava intelektualnog vlasništva
- Sigurnost hrane
- Zaštita okoliša
- Zaštita potrošača
- Zaštita tržišnog natjecanja i državne potpore

Minivodiči upoznaju male i srednje poduzetnike s nacionalnim zakonodavstvom i zakonodavstvom Europske unije, daju pregled izvora informacija i potpora koje su im dostupne u zemlji i šire te upozoravaju na ono što moraju učiniti kako bi se prilagodili novim pravilima.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva ažurirat će minivodiče svake godine i informirati Vas o promjenama u svakome od spomenutih područja. Nadamo se da će Vam ovaj minivodič pomoći pri provedbi propisa i norma u poslovanju te i na taj način pomoći pri poslovanju i povećanju Vaše konkurentnosti u ovom trenutku važnom za razvoj hrvatskoga gospodarstva.

POTPREDSJEDNIK VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I MINISTAR GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

Damir Polančec, dipl. ing.

ZAHVALA

Ovaj minivodič naručio je projekt *BIZimpact* koji se financira sredstvima Europske unije, a pripremili su ga stručnjaci Hrvatskog zavoda za norme, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Državnog inspektorata Republike Hrvatske, te Ramon Rovira, stručnjak za tehničko zakonodavstvo EU.

ŠTO SU NORME ZA INDUSTRIJSKE PROIZVODE?

Norma je dokument donesen konsenzusom i odobren od priznatog tijela, služi za opću i višekratnu uporabu te jamči najbolji stupanj uređenosti u danom kontekstu. U skladu s novim i općim pristupom tehničkom usklađivanju u Europi, norma pruža najbolji način ispunjavanja bitnih zahtjeva propisanih direktivama za usklađivanje pri oblikovanju ili modificiranju proizvoda s obzirom na sigurnost, zaštitu zdravlja ljudi, domaćih životinja te zaštitu okoliša.

Norme mogu biti osnovne norme, terminološke norme (norme rječnici), norme za ispitivanja, norme za proizvod (norme specifikacije), norme za proces, norme za usluge, norme za sučelje, norme o potrebnim podacima itd.

U skladu s europskim direktivama novoga pristupa, koje su prenesene u hrvatsko zakonodavstvo, norme su dragovoljne. Usklađene europske norme pretpostavljaju sukladnost s bitnim zahtjevima koje moraju zadovoljiti proizvodi koji se stavljaju na tržište i/ili uporabu.

Usklađena europska norma je europska norma koja je pripremljena na temelju ovlaštenja Europske komisije i čija je oznaka objavljena u službenom glasilu Europskih zajednica.

Ocjenjivanje sukladnosti proizvoda je svaka radnja koja se odnosi na izravno ili neizravno utvrđivanje jesu li ispunjeni odgovarajući bitni zahtjevi utvrđeni odgovarajućim tehničkim propisima koji se odnose na određeni proizvod.

Da bi se postupci za ocjenjivanje sukladnosti mogli provoditi, potrebno je sudjelovanje:

- središnjih tijela državne uprave (ministarstva) zaduženih za primjenu direktiva i za ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti,
- nacionalnog akreditacijskog tijela (HAA) koje potvrđuje tijelu za ocjenjivanje sukladnosti (laboratorij, potvrdbeno tijelo, nadzorno ili drugo tijelo koje sudjeluje u postupku ocjenjivanja sukladnosti) da je sposobno za obavljanje određenih zadataka ocjenjivanja sukladnosti,
- proizvođača, ovlaštenog zastupnika registriranog u RH ili druge osobe koja stavlja proizvod na tržište i/ili uporabu koja proizvod šalje na ispitivanje ukoliko je to propisano,
- ispitnih laboratorija koji po potrebi provode ispitivanje u skladu s normama.

Nacionalno normirno tijelo (HZN) osigurava dostupnost potrebnih normi, a nacionalno tijelo za mjeriteljstvo jamči točnost mjerenja različitih veličina u ispitnim laboratorijima tako da mjerne etalone održava u skladu s međunarodnim mjeriteljskim sustavom.

ZAŠTO SU NORME ZA INDUSTRIJSKE PROIZVODE VAŽNE HRVATSKOM GOSPODARSTVU?

Hrvatski zavod za norme kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske promiče i razvija djelatnost nacionalne normizacije. Promicanjem uloge i značenja normizacije na nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini i njezinim stalnim razvojem, Hrvatski zavod za norme:

- pridonosi kvaliteti i konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva
- olakšava izlazak kvalitetnih hrvatskih proizvoda na međunarodno tržište

- sudjeluje u ispunjavanju zahtjeva za članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji i obveza koje će Republika Hrvatska imati kao članica Europske unije.

Osnivanjem i početkom rada Hrvatskog zavoda za norme 2005. godine ispunjen je zahtjev Europske unije za odvajanjem zakonodavne funkcije od djelatnosti normizacije, akreditacije i ocjenjivanja sukladnosti. To je bio preduvjet za usklađivanje s pravnom stečevinom u području slobode kretanja roba i za početak pregovora o punopravnome članstvu Republike Hrvatske u Europskoj uniji u tome području. Članstvom u međunarodnim organizacijama za normizaciju ISO i IEC, preuzimanjem uloge nacionalnoga normirnog tijela u Europskom institutu za telekomunikacijske norme ETSI i pridruženim članstvom u europskim organizacijama za normizaciju CEN i CENELEC osigurane su informacije i dokumenti tih organizacija u Republici Hrvatskoj, pravo na sudjelovanje hrvatskih predstavnika u njihovom radu i pravo na prihvaćanje tih dokumenata na nacionalnoj razini.

Strategija za primjenu pravne stečevine u području slobodnoga kretanja roba utvrdila je obvezu prihvaćanja svih europskih normi u hrvatsku normizaciju. Hrvatski zavod za norme je prihvatio do 31. prosinca 2008. godine više od 90% europskih normi te ispunio jedan od devet uvjeta za punopravno članstvo u CEN-u i CENELEC-u. Punopravno članstvo HZN-a u tim organizacijama preduvjet je za članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji. Postupak prihvaćanja europskih normi se sastojao iz:

- prihvaćanja europskih normi kao hrvatskih normi
- povlačenja postojećih suprotnih dokumenata (propisa i normi)

Prihvaćanje svih europskih normi kao hrvatskih i njihova primjena za ispunjavanje zahtjeva novih propisa omogućit će postizanje europske razine sigurnosti proizvoda i slobodno kretanje roba bez tehničkih zapreka u trgovini.

Primjena normi za industrijske proizvode omogućuje:

- pristup novim tržištima i povećanje izvoza,
- inovativnost,
- jamstvo kvalitete, sigurnosti i pouzdanosti.

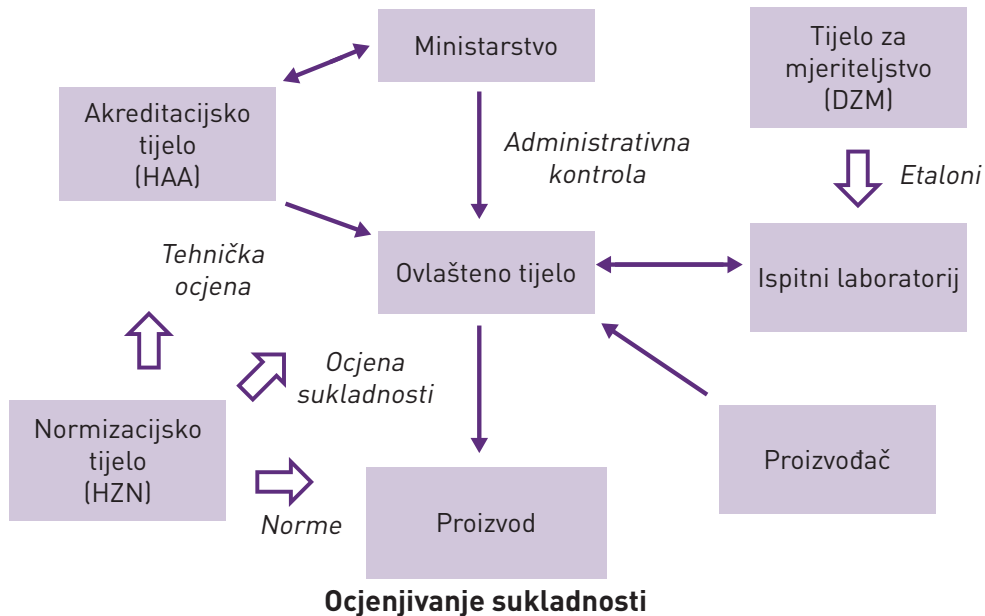
Primjena normi je važna za tek osnovane tvrtke kao i za uhodane tvrtke. One mogu pridonijeti da tvrtke koje se bave novim tehnologijama ostvare ranu konkurentsku prednost. Norme olakšavaju provedbu zakonodavstva i tvrtkama omogućuju lakši pristup tržištu. Za uspjeh na tržištu danas nije dovoljno imati najbolje tehnološko rješenje. Primjena normi zajedno s pouzdanim tehnološkim rješenjem pridonosi povjerenju kupaca, upravlja rastom tržišta i potpomaže tehnološki razvoj.

Do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ili sklapanja međunarodnog sporazuma o ocjenjivanju sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda s Europskom unijom (PECA/ACAA sporazum) primjenjuje se nacionalna oznaka sukladnosti C.

Oznaka C kojom se označavaju proizvodi i dokazuje njihova sukladnost s hrvatskim propisima o sigurnosti proizvoda

Nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ili stupanja na snagu međunarodnog sporazuma o ocjenjivanju sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda s Europskom unijom (PECA/ACAA sporazum), označivanje proizvoda obavljat će se stavljanjem europske oznake sukladnosti CE.

Odnos sudionika procesa ocjenjivanja sukladnosti

ZAKONODAVSTVO EUROPSKE UNIJE

Tehničko zakonodavstvo u EU regulirano je direktivama staroga pristupa, te direktivama novoga pristupa.

Stari pristup

Ova skupina direktiva zakonski uređuje skupine industrijskih proizvoda za koje je odgovarajuće regulatorno tijelo bilo uspostavljeno prije 1985. Obilježja direktiva staroga pristupa su sljedeća:

- tehničke specifikacije su detaljno definirane i uključene u zakonodavstvo;
- postupci ocjenjivanja sukladnosti definirani su za svaku vrstu proizvoda na različit način.

To izrazito opsežno zakonodavstvo obuhvaća proizvode kao što su motorna vozila, lijekovi, prehrambeni proizvodi, deterdženti, umjetna gnojiva, kozmetički i tekstilni proizvodi, kemikalije, veterinarski lijekovi itd.

Novi (i Opći) pristup

Novi pristup obuhvaća europske direktive za skupine industrijskih proizvoda koji su se na razini EU-a počeli zakonski regulirati nakon 1985. To je homogeniji, organiziraniji i razumljiviji pristup industrijskim proizvodima. U njegovu okviru uspostavljeno je i ocjenjivanje sukladnosti za industrijske proizvode.

Europske direktive u sklopu novoga pristupa imaju sljedeća obilježja:

- zakonodavstvo utvrđuje bitne zahtjeve za proizvode,
- uporaba norma je dragovoljna,
- različiti moduli za ocjenjivanje sukladnosti proizvoda,
- ocjenjivanje sukladnosti prije stavljanje proizvoda na tržište i/ili u uporabu,
- kontrola nakon stavljanja proizvoda na tržište (nadzor nad tržištem),
- odgovornost proizvođača za sigurnost proizvoda,
- pretpostavka o sukladnosti u slučaju primjene usklađene europske norme.

21 direktiva propisuje stavljanje CE oznake:

- Električna oprema namijenjena za rad unutar određenih naponskih granica (2006/95/EC)
- Jednostavne tlačne posude (87/404/EEC)
- Sigurnost igračaka (88/378/EEC)
- Građevni proizvodi (89/106/EEC)
- Elektromagnetska kompatibilnost (89/336/EEC; 2004/108/EC)
- Sigurnost strojeva (98/37/EC, 2006/42/EC)
- Osobna zaštitna oprema (89/686/EEC)
- Neautomatske vage (90/384/EEC)
- Aktivne implantabilne medicinske naprave (90/385/EEC)
- Plinski aparati (90/396/EEC)
- Novi toplovodni kotlovi na tekuće i plinovito gorivo (92/42/EEC)
- Eksplozivi za civilnu uporabu (93/15/EEC)
- Medicinski uređaji (93/42/EEC)
- Oprema i zaštitni sustavi namijenjeni za uporabu u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom (94/9/EC)
- Rekreativna plovila (94/25/EC)
- Sigurnost dizala (95/16/EC)
- Tlačna oprema (97/23/EC)
- *In vitro* dijagnostički medicinski uređaji (98/79/EC)
- Radijski i telekomunikacijski krajnji uređaji (1999/5/EC)
- Mjerila (2004/22/EC)
- Žičare za prijevoz osoba (2000/9/EC)

HRVATSKO ZAKONODAVSTVO

Doneseno je pet horizontalnih zakona i to:

- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (NN 158/03, 79/07),
- Zakon o općoj sigurnosti proizvoda (NN 30/09)
- Zakon o normizaciji (NN 163/03),
- Zakon o akreditaciji (NN 158/03),
- Zakon o mjeriteljstvu (163/03, 111/07).

Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (NN 158/03, 79/07) predstavlja pravnu osnovu za prenošenje europskih direktiva novoga pristupa i direktiva staroga pristupa u hrvatski pravni sustav.

Temeljem ovog Zakona doneseni su:

- Uredba o postupcima službenog obavješćivanja u području normi, tehničkih propisa, te propisa o uslugama informacijskog društva (NN 28/09) i
- Pravilnik o obliku, sadržaju i izgledu oznake sukladnosti proizvoda s propisanim tehničkim zahtjevima (NN 46/08).

U nastavku dajemo pregled područja obuhvaćenih direktivama novoga pristupa prema nadležnostima središnjih tijela državne uprave:

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

- Sigurnost dizala
- Sigurnost strojeva
- Tlačna oprema i posude pod tlakom
- Plinski uređaji
- Niskonaponska oprema
- Osobna zaštitna oprema

Ministarstvo unutarnjih poslova

- Eksplozivi za civilnu uporabu i pirotehnika
- ATEX

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i građevinarstva

- Građevni proizvodi

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

- Medicinski proizvodi
- Sigurnost igračaka
- Emisija od buke opreme koja se koristi na otvorenom

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

- Elektromagnetska kompatibilnost (EMC)
- Radijska oprema i telekomunikacijska terminalna oprema (RiTT oprema)
- Žičare za prijevoz osoba
- Rekreativna plovila

Državni zavod za mjeriteljstvo

- Mjerila
- Neautomatske vage

U nastavku dajemo pregled područja obuhvaćenih direktivama staroga pristupa prema nadležnostima središnjih tijela državne uprave.

Državni zavod za mjeriteljstvo

- Motorna vozila
- Pretpakovine
- Emisije onečišćivača iz motora necestovnih pokretnih strojeva
- Mjerila (npr. utezi, alkoholometri)

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

- Tekstili
- Obuća
- Kristalno staklo

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

- Kemikalije
- Prekursori za droge
- Deterdženti
- Lijekovi
- Kozmetički proizvodi

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

- Veterinarski lijekovi
- Mineralna gnojiva

IMPLIKACIJE ZA HRVATSKO GOSPODARSTVO

Unutarnje hrvatsko tržište

Svaka tvrtka koja namjerava prodavati industrijske proizvode u Republici Hrvatskoj treba voditi računa o novom sustavu tehničkog zakonodavstva. Proizvod, za koje propis koji se odnosi na njega to nalaže, potrebno je nakon završenog postupka ocjenjivanja sukladnosti označiti oznakom sukladnosti C.

Proizvod može biti stavljen na tržište i/ili u uporabu u Republici Hrvatskoj i označen oznakom sukladnosti (ukoliko propis koji se na njega odnosi propisuje označivanje oznakom sukladnosti) ukoliko je utvrđeno da ispunjava bitne zahtjeve svih tehničkih propisa koji se odnose na taj proizvod, i to s obzirom na njegovu sigurnost, zaštitu života i zdravlja ljudi, domaćih životinja i biljaka i drugo što je odlučno za uređivanje područja na koje se tehnički propis odnosi.

Oznaku sukladnosti stavlja na proizvod proizvođač, njegov ovlaštenu zastupnik registriran u Republici Hrvatskoj ili druga osoba koja stavlja proizvod na tržište i/ili u uporabu.

Uz oznaku sukladnosti stavlja se identifikacijski broj tijela koje je sudjelovalo u postupku ocjenjivanja sukladnosti proizvoda. U razdoblju do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ili stupanja na snagu sporazuma o ocjenjivanju sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda koji će Republika Hrvatska sklopiti s Europskom unijom (PECA/ACAA sporazum), čelnik središnjeg tijela državne uprave u čijem je djelokrugu donošenje tehničkog propisa određuje identifikacijski broj tijela za ocjenjivanje sukladnosti u području primjene tog propisa.

Nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ili stupanjem na snagu međunarodnog sporazuma o ocjenjivanju sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda s Europskom unijom, identifikacijski broj prijavljenog tijela (tijelo za ocjenjivanje sukladnosti prijavljeno Europskoj komisiji tj. notified body) dodjeljivat će Europska komisija.

Unutarnje tržište EU-a

Industrijski proizvodi koji su u skladu s usklađenim hrvatskim zakonodavstvom trebali bi, tehnički gledano, biti u skladu sa europskim zakonodavstvom novoga pristupa. No budući da su označeni oznakom C a ne CE oznakom, tvrtke će morati koristiti usluge prijavljenog tijela (tijelo za ocjenjivanje sukladnosti prijavljeno Europskoj komisiji tj. „notified body“) te imenovati „ovlaštenog zastupnika“ na području EU kako bi se udovoljilo zahtjevima zakonodavstva EU-a o odgovornosti proizvođača.

Ostala izvozna tržišta

Hrvatski proizvođači koji žele izvoziti na tržišta izvan EU-a moraju poznavati zakonodavstvo i tehničke propise koji se primjenjuju u zemlji odredištu.

KOJE INSTITUCIJE PODUPIRU NOVE PROPISE?

Hrvatska

Nacionalne institucije koje čine infrastrukturu za osiguravanje kvalitete

Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) nadležna je za:

- potvrđivanje osposobljenosti neovisnih trećih strana na način da inspekcijska i certifikacijska tijela te ispitni i umjerni laboratoriji formalno dokazuju osposobljenost za specifično ocjenjivanje sukladnosti proizvoda i poslove ispitivanja i umjeravanja,
- na temelju posebnog sporazuma s odgovarajućim hrvatskim ministarstvima potvrđuje osposobljenost kandidata za status ovlaštenog tijela.

Hrvatski zavod za norme (HZN) nadležan je za:

- izradu nacionalnih normi,
- predstavljanje hrvatskih interesa i stajališta u međunarodnim organizacijama za normizaciju ISO i IEC pri izradi međunarodnih normi,
- prihvaćanje europskih normi i predstavljanje hrvatskih interesa u europskim organizacijama za normizaciju CEN, CENELEC i ETSI.

Državni zavod za mjeriteljstvo (DZM) nadležan je za:

- znanstveno mjeriteljstvo: bavi se organizacijom i razvojem nacionalnih mjeriteljskih etalona i njihovim održavanjem,
- industrijsko mjeriteljstvo: osigurava pravilno funkcioniranje mjernih instrumenata koji se koriste u industriji u procesima proizvodnje i ispitivanja,
- zakonsko mjeriteljstvo: bavi se mjerenjima koja utječu na transparentnost ekonomskih transakcija, zdravlje i sigurnost.

Ministarstva i druge državne organizacije.

Središnja tijela državne uprave u okviru svojih nadležnosti odgovorna su za pravilnu primjenu nacionalnog zakonodavstva vezano uz tehničke propise za jednu ili više skupina proizvoda.

Tijela za ocjenjivanje sukladnosti

Tijela za ocjenjivanje sukladnosti prema zahtjevima propisa mogu obavljati poslove ocjenjivanja sukladnosti samo na temelju rješenja o ovlaštenju koje donosi čelnik nadležnog tijela državne uprave koji je donio tehnički popis.

Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti je o proizvođaču, njegovom ovlaštenom zastupniku, uvozniku i distributeru neovisni laboratorij, potvrđeno tijelo, nadzorno ili drugo tijelo koje sudjeluje u postupku ocjenjivanja sukladnosti.

Prijavljeno tijelo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje je nadležno tijelo državne uprave prijavilo Europskoj komisiji za obavljanje postupaka ocjenjivanja sukladnosti.

Nadzor nad tržištem

Rad tijela odgovornih za nadzor nad tržištem uređen je posebnim zakonima. Djelokrug poslova temelji se na Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija (NN 199/03, 30/04, 136/04 i 22/05). Nadzor nad tržištem posebice regulira Zakon o državnom inspektoratu (NN 116/08, 123/08), a ovlast za provedbu većine inspekcijskih aktivnosti dodijeljena je inspektorima Državnog inspektorata.

Državni je inspektorat, u skladu s novim horizontalnim pravnim okvirom, zajedno s drugim inspekcijskim tijelima odgovoran i za nadzor nad tržištem, tj. provedbu Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti te Zakona o općoj sigurnosti proizvoda.

Državni inspektorat nadležan je za nadzor sukladnosti i sigurnosti proizvoda stavljenih na tržište ili proizvoda koji se koriste u sljedećim područjima: strojevi, električna oprema, energetska učinkovitost kućanskih uređaja dizala, tlačna oprema i jednostavne posude pod tlakom, pokretna oprema pod tlakom, aerosolni raspršivači, toplovodni kotlovi na tekuće i plinovito gorivo, građevinski proizvodi, plinski uređaji, neautomatske vage, osobna zaštitna oprema, kristalno staklo, tekstil, kakvoća predmeta za opću uporabu, opća sigurnost proizvoda, namještaj, drvo, naftna i biodizel goriva, hlapivi organski spojevi u određenim bojama i lakovima i vozilima za završnu obradu te homologacija motornih vozila i traktora

Ugradnju i uporabu građevinskih proizvoda nadziru građevinski inspektori. Gospodarski inspektori Državnog inspektorata nadležni su za nadzor građevinskih proizvoda koji se stavljaju na tržište.

U skladu s Uredbom o sustavu razmjene obavijesti u pogledu proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača (NN 138/06) pri Državnom inspektoratu je smještena "kontaktna točka" za sustav RAPEX (EU-ov sustav brze razmjene obavijesti za sve opasne proizvode, izuzevši hranu, farmaceutske i medicinske proizvode).

Europska unija

CEN – Europski odbor za normizaciju (www.cen.eu) priprema europske norme u općim područjima normizacije

CENELEC – Europski odbor za elektrotehničku normizaciju (www.cenelec.eu) priprema europske norme u području elektrotehnike

ETSI – Europski institut za telekomunikacijske norme (www.etsi.org) priprema europske norme u području telekomunikacija

EURAMET – Europska udruga nacionalnih mjeriteljskih instituta (www.euramet.org) koordinira suradnju europskih nacionalnih mjeriteljskih instituta (NMI) na područjima kao što su istraživanje u području mjeriteljstva, mogućnost povezivanja mjerenja s međunarodnim sustavom jedinica (SI), međunarodno priznavanje nacionalnih mjeriteljskih etalona te osposobljenost za umjeravanje i mjeriteljstvo (CMC) njegovih članova

EA – Europska suradnja na akreditaciji (www.ea.org) koordinira i nadzire rad svih nacionalnih akreditacijskih tijela, poput hrvatskoga HAA-a

EQ – Europska organizacija za kvalitetu (www.eoq.org), europska interdisciplinarna organizacija, teži unapređenju upravljanja kvalitetom

EuroLab – Europska organizacija nacionalnih udruga za mjerenje, ispitivanje i analitičke laboratorije (www.eurolab.org) predstavlja, koordinira i ubrzava razmjenu informacija te promiče usluge europskih laboratorija

Međunarodna razina

IAF – Međunarodni akreditacijski forum (www.iaf.nu); u certifikate koje izdaju tijela akreditirana od članova IAF-ovog Sporazuma o multilateralnom priznavanju (MLA) pouzdaju se kupci diljem svijeta jer MLA osigurava njihovu vjerodostojnost

ILAC – Međunarodna organizacija za akreditaciju laboratorija (www.ilac.org) osnovana je kako bi pridonijela uklanjanju tehničkih zapreka u trgovini

IEC – Međunarodno elektrotehničko povjerenstvo (www.iec.org) promiče normizaciju na svjetskoj razini te izrađuje međunarodne norme u području elektrotehnike

OIML – Međunarodna organizacija za zakonsko mjeriteljstvo (www.oiml.org) osnovana je na temelju ugovora zemalja koje aktivno sudjeluju u tehničkim aktivnostima; objavljuje smjernice za proizvodnju i korištenje mjernih instrumenata za primjenu zakonskog mjeriteljstva

1. Što je oznaka CE?

Oznaka CE je obvezna vidljiva oznaka na proizvodu za koji postoji europska direktiva novoga pristupa koja određuje obvezno označavanje sukladnosti. Ovom oznakom proizvođač ili njegov zakoniti predstavnik u EU iskazuje sukladnost s bitnim zahtjevima proizvoda koji se stavlja na tržište i ili u uporabu. Oznaka CE nije oznaka kvalitete.

2. Je li moguće u RH dobiti oznaku CE?

U RH nije moguće označavanje oznakom CE dok se ne sklopi (PECA/ACAA) sporazum za određenu grupu proizvoda ili dok RH ne uđe u EU. Proizvodi obuhvaćeni sporazumima PECA/ACAA moći će slobodno ući na unutarnje tržište EU, bez dodatnog ispitivanja i certifikacije, a isto tako proizvodi iz EU moći će bez dodatnog ispitivanja i certifikacije ući na tržište RH. Oznaka sukladnosti u RH je oznaka „C“ (Pravilnik o obliku, sadržaji i izgledu oznake sukladnosti proizvoda s propisanim tehničkim zahtjevima, NN 46/08).

3. Što je prijavljeno tijelo (notified body) u EU?

Prijavljeno tijelo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje je tijelo državne uprave države članice EU-a prijavilo Europskoj komisiji za obavljanje postupaka ocjenjivanja sukladnosti. RH trenutno nema (dok ne sklopi PECA/ACAA sporazum ili dok ne uđe u EU) niti jedno prijavljeno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti.

4. Što je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti?

Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti je, o proizvođaču, njegovom ovlaštenom zastupniku, uvozniku i distributeru, neovisni laboratorij, potvrdbeno, nadzorno ili drugo tijelo koje sudjeluje u postupku ocjenjivanja sukladnosti.

5. Što je potrebno da bi se proizvod izvezao na tržište EU?

Ukoliko propis zahtijeva (direktiva za određeni proizvod ili skupinu proizvoda) stavljanje CE oznake potrebno je koristiti usluge nekog od priznatih tijela za ocjenjivanje sukladnosti u EU („notified body“) i imati ovlaštenog predstavnika u EU.

6. Tko je odgovoran za neispravan proizvod ukoliko se proizvođač ne nalazi na području RH?

Proizvođač je odgovoran za neispravan proizvod, a ukoliko se proizvođač ne nalazi na području RH za neispravan proizvod je odgovoran ovlašten zastupnik registriran u RH. Ukoliko nema ovlaštenog zastupnika registriranog u RH za neispravan proizvod je odgovoran uvoznik. Kad se ne može utvrditi tko je uvezao proizvod, proizvođačem se smatra svaka osoba koja proizvod stavlja promet osim ako ta osoba u razumnom roku ne obavijesti oštećenika o osobi od koje je nabavila proizvod. (Zakon o obveznim odnosima, NN br.35/05).

GDJE DO INFORMACIJA?

Organizacije nadležne za provedbu zakonskog usklađivanja s direktivama novoga pristupa su:

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

tel.: (01) 6106 111

faks: (01) 6106 282

e-mail: info@mingorp.hr

Ministarstvo unutarnjih poslova

tel.: (01) 6122 111

faks: (01) 6122 771

e-mail: pitanja@mup.hr

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

tel.: (01) 3782-444

faks: (01) 3772-822

e-mail: glasnogovornica@mzopu.hr

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

tel.: (01) 4607 555

faks: (01) 4677 091

e-mail: zlata.kedzo@mzss.hr

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

tel.: (01) 6169 111

faks: (01) 3784 521

e-mail: glasnogovornica@mmpi.hr

Nacionalna tijela infrastrukture za kvalitetu su:

HAA – Hrvatska akreditacijska agencija

Tel.: (01) 610 63 22

Faks: (1) 610 93 22

E-mail: akreditacija@akreditacija.hr

HZN – Hrvatski zavod za norme

Tel.: (01) 610 60 90

Faks: (01) 610 93 21

E-mail: hzn@hzn.hr

DZM – Državni zavod za mjeriteljstvo

Tel.: (01) 563 00 00

Fax: (01) 563 00 01

E-mail: pisarnica@dzm.hr

Ostala uključena državna tijela:

**Državni inspektorat – Služba nadzora u području prometa robe i usluga
– Odjel tehničkog zakonodavstva**

Tel.: (01) 369 64 68

Faks: (01) 369 65 97

E-mail: vera.kolic@inspektorat.hr

ODABRANA LITERATURA I INTERNETSKE STRANICE S DODATNIM INFORMACIJAMA

Vodič *Upute za primjenu direktiva utemeljenih na Novom i Općem pristupu („Blue Guide“)*, izdan na svim glavnim jezicima EU-a, nalazi se na: <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/legislation/guide/index.htm>. Hrvatsko izdanje na hrvatskom jeziku može se nabaviti u Hrvatskom zavodu za norme (HZN).

Informacije o normama i norme dostupne su u nacionalnom normirnom tijelu svake države. U Republici Hrvatskoj nacionalno normirno tijelo je Hrvatski zavod za norme (www.hzn.hr). Neka nacionalna normirna tijela omogućuju elektroničku prodaju norma (npr. www.bsi-global.com, www.din.de, www.afnor.org/portail.asp)

Informacije o normama i propisima u Hrvatskoj:

- Informativna središnjica Svjetske trgovinske organizacije – Hrvatski zavod za norme, www.hzn.hr

Informacije o tehničkim propisima u Hrvatskoj:

- www.hidra.hr

Informacije o europskim direktivama zasnovanim na novom pristupu:

- www.newapproach.org
- ec.europa.eu/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/reflist.html (Sadrži potpun i ažuriran popis europskih direktiva te popise usklađenih europskih norma – ne tekst norma – po direktivi)

Internetske stranice tijela infrastrukture za kvalitetu i drugih nacionalnih hrvatskih tijela:

- Hrvatska akreditacijska agencija (HAA): www.akreditacija.hr
- Hrvatski zavod za norme (HZN): www.hzn.hr
- Državni zavod za mjeriteljstvo (DZM): www.dzm.hr
- Državni inspektorat (DI): www.inspektorat.hr

**Minivodiči namijenjeni poduzetnicima dostupni su za preuzimanje
na Internet stranicama projekta:**

Javna nabava
Norme za industrijske proizvode
Prava intelektualnog vlasništva
Sigurnost hrane
Zaštita okoliša
Zaštita potrošača
Zaštita tržišnog natjecanja i državne potpore

Poboljšavanje informiranosti hrvatske poslovne zajednice

www.delhrv.ec.europa.eu

EU CARDS projekt: EuropeAid/121473/C/SV/HR

Pripremajući se za ulazak u Europsku uniju, Republika Hrvatska provodi značajne izmjene zakona i propisa koje će bitno utjecaj na hrvatsku poslovnu zajednicu. Ove su promjene neophodne kako bi hrvatski poslovni sektor dostigao norme Europske unije i postao konkurentan u Uniji i na globalnom tržištu. Stoga ovaj projekt, koji je financiran od Europske unije, ima za cilj unaprijediti poslovnu klimu u Hrvatskoj razvijanjem instrumenata za procjenu učinaka zakonskih promjena na hrvatsku poslovnu zajednicu, te također poboljšati informiranost poslovne zajednice o tim promjenama.

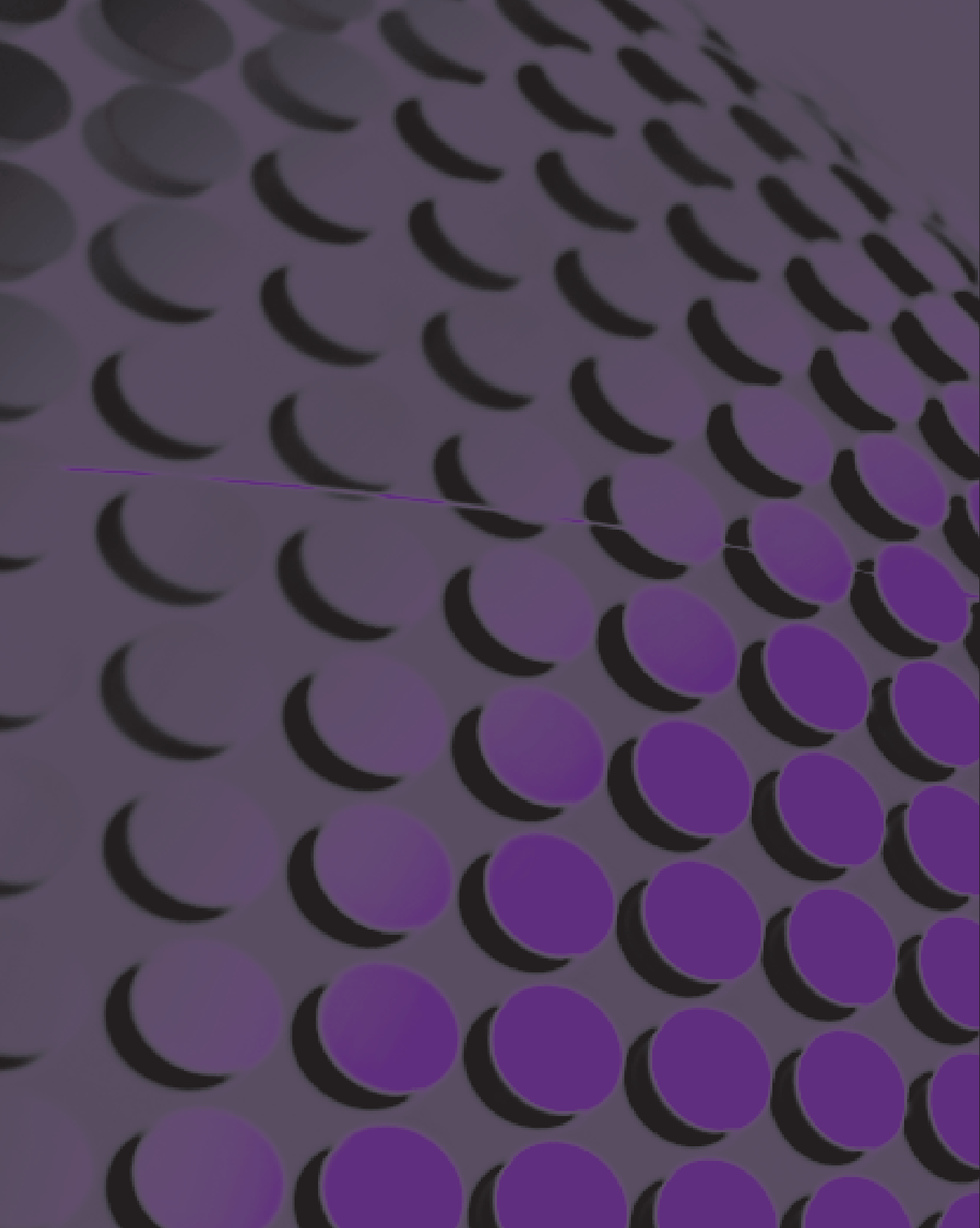
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Ulica grada Vukovara 78, HR-10000 Zagreb, Hrvatska

T: (0)1 610-9773

F: (0)1 610-9777

E: bizimpact@mingorp.hr

W: www.bizimpact.hr

Ovaj minivodič izrađen je u sklopu BIZimpact projekta "Poboljšavanje informiranosti hrvatske poslovne zajednice" uz financijsku potporu Europske unije. Iznesena stajališta ne odražavaju nužno stajališta Europske komisije.